

ПЕРЕВІРКА ПОКАЗАЛА

давчі акти з питань охорони праці. У ТОВ «Трансгрупп-фінанс» (директор Є. Верба), ПП «Мальцев» (керівник К. Мальцев), КРАП «Зоря» (голова Н. Лапчик) інженери з охорони праці, інші відповідальні посадові особи не пройшли навчання та перевірку знань з питань охорони праці.

Чи варто дивуватися, що і рибалки, зайняті безпосередньо виловом риби, поняття не мають про питання безпеки. Адже риболовецькі підприємства посідають не останнє місце в економіці району. Було виявлено, що на підприємствах, які займаються виловом риби, з кількістю працюючих понад 50 осіб посадові особи, які відповідають за організацію роботи з охорони праці, працюють за сумісництвом, що є порушенням вимог законодавства про охорону праці.

Безвідповідальне ставлення до питань безпеки на місцях базування підприємств багато в чому є наслідком недостатнього контролю з боку райдержадміністрації. Було видано розпорядження голови Білгород-Дністровської райдержадміністрації від 19.01.2007 р. № 62/2007 про затвердження районної комісії з нагляду за безпекою судноплавства і реєстрацією суден, своєчасним облаштуванням причалів і пунктів базування плавзасобів. Згідно з ним представники адміністрації перевірили причали — місця базування суден малої флоту і склали відповідні акти, які були затверджені головою райдержадміністрації. Проте в ході комплексної перевірки з'ясувалося, що жоден причал не відповідає даним, зазначеним в акті обстеження. Причали ПП «Гавань», «Кедровський В. Д.», «Кедровський П. Д.», «Мальцев», РА ЗАТ «Красний рибак», ТОВ «Тритон», МПП «Гавань» та інші не обладнані згідно з наказом Мінагрополітики від 13.11.2000 р. № 226, не мають пожежних щитів. Тут не ведеться облік плавзасобів, не призначено відповідальних осіб, які контролюють вихід

РИБАЛКИ ПРАЦЮЮТЬ З РИЗИКОМ ДЛЯ ЖИТТЯ

У вересні 2007 р. територіальне управління Держгірпромнагляду по Одеській області провело комплексну перевірку стану охорони та умов праці на риболовецьких підприємствах Білгород-Дністровського району. Результати перевірки виявилися невтішними.

В економіці району провідне місце посідає сільське господарство, основу якого становлять 60 сільськогосподарських підприємств і 275 фермерських господарств, серед яких зареєстровані і риболовецькі підприємства.

Аналіз стану умов та охорони праці, проведений за результатами перевірки, показав, що причини зростання рівня травматизму треба шукати насамперед у тому, що керівництво Білгород-Дністровської райдержадміністрації не в повному обсязі здійснює організацію і контроль роботи з охорони праці на цих підприємствах. В управлінні агропромислового розвитку райдержадміністрації створено службу охорони праці, яка курирує тільки сільськогосподарські підприємства та фермерські господарства. Функціональними обов'язками головного спеціаліста з охорони праці райдержадміністрації також не передбачено контроль за роботою риболовецьких підприємств, що ведуть промисел. Скільки подібних підприємств діє в районі, з'ясувалося лише в ході проведення комплексної перевірки: у списку під-

приємств, що підлягають перевірці, їх нараховувалось 24, а фактично зареєстрованих набагато більше. Тож цілком зрозуміло, що багато хто з них випадає з поля зору районної влади.

Перевірка показала, що на підприємствах відсутні інструкції з охорони праці за професіями і видами робіт.

Про навчання з електробезпеки керівники підприємств поняття не мають. Немає програм проведення вступного інструктажу. Інструктажі з питань охорони праці або не проводяться взагалі, або проводяться формально. Журнали реєстрації інструктажів не ведуться або ведуться з порушеннями.

Якщо проблемами охорони праці на підприємствах з вилову риби в районі займаються не в повному обсязі, виходить, робота з контролю за додержанням нормативних актів з охорони праці ведеться далеко не на всіх підприємствах. Лише на деяких з них (ТОВ «Істок», РА (рибоаграрне) ЗАТ «Красний рибак») є інженери з охорони праці. Керівники підприємств слабо знають законо-

плавзасобів на воду і відповідно немає необхідних наказів і посадових інструкцій. Під час вибіркового огляду плавзасобів, що ведуть промисел, було виявлено відсутність рятувальних засобів, що є грубим порушенням безпеки мореплавства. Ряд організацій (РА ЗАТ «Красний рибак», ТОВ «Холод-сервіс» та ін.) експлуатують плавзасоби без проведення щорічного техогляду. Мабуть, не випадково у 2007 р. саме у ТОВ «Холод-сервіс» стався один нещасний випадок, причому зі смертельним наслідком.

Ще гірше виконуються вимоги з охорони праці та безпеки мореплавства на водоймах загальнодержавного значення — на ставках. З більш як 30 водойм, розташованих на території району, було оглянуто ставки ТОВ «Істок», «Трансгруп-фінанс», ПП «Свищ», РА ЗАТ «Красний рибак» та ін. — усі вони відведені під рибогосподарську діяльність без узгодження з Держкомрибгоспом. Користувачі ставків поняття не мають про вимоги охорони праці та безпеки мореплавства в цій галузі, а плавзасоби на ставках використовуються ними на порушення вимог безпеки мореплавства.

РА ЗАТ «Красний рибак» і ПП «Золота рибка» — потенційно небезпечні підприємства, що використовують аміак. На цих підприємствах не створено локальну систему виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій, оповіщення персоналу і населення, не створено пост радіаційного та хімічного спостереження і диспетчерську службу. На риболовецьких підприємствах не організовано чітке оповіщення рибалок, які перебувають на судах, про прогноз погоди і штормові попередження. Немає дозволу на експлуатацію рибоприймального пункту.

ТОВ «Істок» не одержало дозвіл Держгірпромнагляду на виконання робіт підвищеної небезпеки. Не проведено ідентифікацію об'єктів підвищеної небезпеки.

На колективному рибоаграрному підприємстві «Зоря», у ТОВ

«Трансгруп-фінанс» та інших особливе занепокоєння викликає формальний підхід до укладання договорів найму (оренди) плавзасобів. У договорах відсутні зобов'язання щодо забезпечення плавзасобів відповідно до табеля постачання, не визначається балансова вартість плавзасобів, не відрегульовано формажорні ситуації. Рибалки прибережного вилу не використовують засоби індивідуального захисту за їх наявності: рятувальні жилети, нагрудники тощо.

Комісія виявила, що тільки у ТОВ «Істок» є список належних працівникам ЗІЗ. Організовано тут і видачу засобів індивідуального захисту за картками обліку. Разом з тим ці картки ведуться з порушеннями. Догляд за ЗІЗ на жодному підприємстві не організовано. У РА ЗАТ «Красний рибак» спецодягом забезпечуються тільки водії, трактористи, токарі, зварники, мотористи й комірники. Рибалки спецодягом за рахунок підприємства не забезпечуються взагалі, а купують його за свої гроші.

Схожа картина на ПП «Золота рибка»: майже всі працівники підприємства працюють у домашньому одязі, не маючи рукавиць, фартухів. Облік видачі спецодягу не ведеться, потреба в ньому не розраховується, карток обліку немає.

Багато проблем на риболовецьких підприємствах району і з організацією проведення медоглядів. Практично на кожному з них на роботу приймають людей, які не пройшли медогляд.

На багатьох підприємствах встановлено факти серйозного порушення санітарного законодавства. У РА ЗАТ «Красний рибак», ТОВ «Істок», на ПП «Золота рибка» та ін. відомчий контроль свіжої риби та всієї готової продукції веде ветеринарна служба замість СЕС, що є грубим порушенням Закону «Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини».

У ході перевірки було призупине-

но експлуатацію 63 об'єктів. До адміністративної відповідальності притягнуто 18 посадових осіб, з них 7 перших керівників. Видано 43 приписи. Рада теруправління Держгірпромнагляду по Одеській області визнала роботу Білгород-Дністровської райдержадміністрації щодо додержання Закону «Про охорону праці» незадовільною.

За підсумками комплексної перевірки комісія дійшла висновку: керівництво Білгород-Дністровської райдержадміністрації самоусунулося від контролю за станом умов і безпеки праці на риболовецьких підприємствах. Серед заходів, спрямованих на усунення порушень і недоліків, комісія запропонувала закріпити риболовецькі підприємства за управлінням агропромислового розвитку в частині контролю за станом охорони праці та промислової безпеки або ввести до штату працівника, відповідального за цей напрям роботи.

Під час контрольної перевірки риболовецьких підприємств Білгород-Дністровського району, що відбулася в листопаді 2007 р., було встановлено, що після закінчення двох місяців для усунення раніше виявлених порушень не зроблено практично нічого. Голова Білгород-Дністровської райдержадміністрації В. Зінченко відмовився від підписання акта контрольної перевірки і висловив заперечення з приводу висновків комісії.

У квітні 2008 р. заплановано провести повторну контрольну перевірку.

Начальник теруправління Держгірпромнагляду по Одеській області М. Логвинов проінформував голову Одеської облдержадміністрації М. Сердюка про незадовільний стан безпеки праці на риболовецьких підприємствах Білгород-Дністровського району.

І. ВАСИЛЬЄВ, начальник Одеської державної інспекції промислової безпеки та охорони праці на морському транспорті і зв'язку, **Катерина ЦВІГУН**, наш власкор

НАГЛЯДОВА ПРАКТИКА

Зокрема, багато ГРП не забезпечені необхідною кількістю обслуговуючого персоналу, первинними засобами пожежогасіння, там немає виробничих інструкцій з перевірки скидальних та запобіжних клапанів. У паспортах ГРП не відображалися повні переліки робіт, що виконувалися за нарядами-допусками під час їх обслуговування. На деяких технологічних лініях газових мереж виявлено запобіжні клапани, що відпрацювали амортизаційні терміни та підлягають заміні...

На більшості з перевірених ГРП відсутнє освітлення й опалення. Багато споруд ГРП та вимощення навколо них перебувають в аварійному стані.

Серед підрозділів ВАТ «Харківгаз» найбільшу кількість порушень виявлено в Мерефянській та Дергачівській філіях, в управлінні газового господарства Октябрського району м. Харкова. За результатами перевірки 22 посадових осіб цих підприємств було оштрафовано.

Сьогодні на ГРП, інших об'єктах газового господарства більшість заходів, запропонованих державними інспекторами, вже виконано. Крім того, комісія з перевірки знань на чолі з першим заступником начальника теруправління Держгірпромнагляду по Харківській області В. Педановим проєктувала перших керівників, головних спеціалістів та керівників середньої ланки ВАТ «Харківміськгаз», які після трагедії в житловому будинку, що сталася в Дніпропетровську, пройшли позапланове навчання з питань охорони праці в спеціалізованих закладах освіти.

Не менше претензій накопичилося у контролюючих органів під час перевірки й тих підприємств, які утримують власне газове господарство, мають на балансі газове котельне обладнання. Зокрема, у ВАТ «Санаторій Рай-Оленівка», в/ч А-0534, ВАТ «Завод «Електродвигун», ТОВ «Альтек», Харківський військовий університет повітряних сил, ТОВ «ТРТ», на виробничому сільськогосподарському підприємстві імені Щорса бу-

НАВЕСТИ ПОРЯДОК НА ОБ'ЄКТАХ ГАЗОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Саме на ці цілі спрямовані зусилля керівництва та інспекторського складу теруправління Держгірпромнагляду по Харківській області. На виконання раніше виданих розпоряджень Комітету в області за період з 16.10.2007 р. по 15.11.2007 р. проведено 216 цільових перевірок підприємств ВАТ «Харківгаз» і «Харківміськгаз», інших підрозділів щодо забезпечення ними безпечних режимів газопостачання та додержання техніки безпеки під час постачання споживачам природного газу.

Інспекторами Харківської ДЮП у газовій та хімічній промисловості виявлено 550 порушень нормативно-правових актів з охорони праці.

ло виявлено, що там немає інструкцій з обслуговування, відсутнє освітлення та опалення, а самі вони не укомплектовані (не більш як 60% від норми) навченими працівниками. Експлуатацію ГРП усіх перерахованих вище підприємств і організацій було заборонено. Перших керівників та посадових осіб притягнуто до адміністративної відповідальності.

Інспекторами також проведено перевірки додержання вимог нор-

мативно-правових актів з охорони праці на теплопостачальних підприємствах. Роботу 28 із 36 перевірених підприємств було призупинено. До адміністративної відповідальності притягнуто 17 посадових осіб. Особливо неблагодісна ситуація склалася у котельнях підприємства «Житлокомсервіс» Ленінського району м. Харкова, Ком-

інтернівської філії комунального підприємства «Харківські теплові мережі», компанії «Теплоенергія» Чугуївського району, ЗАТ «Укрелектроремонт». Тут відсутні паспорти газових об'єктів, проектна та виконавчо-технічна документація. Не розроблено плани локалізації та ліквідації аварійних ситуацій та аварій, приміщення котельень не обладнано газовими сигналізаторами, відсутні режимні карти роботи ГРУ, накази керівників про призначення осіб, відповідальних за технічний стан та безпечну експлуатацію систем газопостачання. У багатьох працівників, які здійснюють технічну експлуатацію газового господарства, немає посадових і виробничих інструкцій. Картина, скажемо прямо, маловтішна.

Головний висновок, який зробили після перевірок наглядові органи,— це низький, такий, що не відповідає вимогам нормативних актів, рівень технічного обслуговування газового обладнання та газових мереж, який, як бачимо, зумовлений як недостатньою кваліфікацією обслуговуючого персоналу, так і недостатньою чисельністю самих працівників. Сидіти склавши руки і нічого не робити нікому в цій ситуації права не дано. Адже до великої біди, як свідчить практика, у цьому випадку — рукою подати. Саме тому

Головний висновок, який зробили після перевірок наглядові органи,— це низький, такий, що не відповідає вимогам нормативних актів, рівень технічного обслуговування газового обладнання та газових мереж.

перевірки додержання вимог промислової безпеки та охорони праці на підприємствах-постачальниках і підприємствах-споживачах природного газу не припиняться до закінчення опалювального сезону.

Вадим КОБЕЦЬ,
наш власкор

ВІСТІ З РЕГІОНІВ

ГАЗОПРОВОДИ ШУКАЮТЬ ГОСПОДАРІВ

Хоч правильніше — господарів газопроводам шукає Дніпропетровська обласна комісія з питань техногенно-екологічної безпеки. За останні 50 років, з початку активного створення розгалужених мереж транспортування голубого палива, на Дніпропетровщині прокладено 1568 км магістральних, 20 000 км розподільних газопроводів, споруджено 47 газорегуляторних і 2 газокompресорні станції, 4230 газорегуляторних пунктів.

На Дніпропетровщині кількість газопроводів, які вичерпали свій термін експлуатації, з кожним роком збільшується. На початок 2008 р. ВАТ «Дніпрогаз» використовує до 25% розподільних газопроводів та споруд, які експлуатуються близько 40 років. Ось чому далеко не в ідеальному стані перебуває обладнання ГРП — запірна арматура, регулятори тиску, запобіжні клапани.

За протокольним дорученням Кабінету Міністрів проведено інвентаризацію газопроводів. Встановлено, що значна частина з них не має господаря. Як правило, це майно ліквідованих

колгоспів, радгоспів, підприємств та організацій. Скажімо, у Царичанському районі таких розподільних газопроводів аж 177. Їх загальна довжина — 136 км. У Покровському районі — 131 протяжністю 161 км, у Васильківському — відповідно 39 і 26 км.

У межах обслуговування мереж ВАТ «Дніпропетровськгаз» взято на облік газопроводи, які не мають господарів, протяжністю 1500 км. Подібна ситуація і на Криворіжжі. Тут 547 км газопроводів та 58 ГРП не мають господарів. Підприємства газопостачання проводять технічне обслуговування таких газопроводів, однак навіть на дрібні ремонти кошти не передбачаються.

Загальний стан справ у ВАТ «Дніпрогаз», «Дніпропетровськгаз» і «Криворіжгаз» складний через кадрову проблему. Протягом останніх 7 років тут дуже складне становище і з виплатою заробітної плати. Це зумовило серйозну плінність кадрів. На місце тих, хто звільнився, прийшли люди малокваліфіковані. Тому й було допущено недоліки. І хоч після вибуху житлового будинку у Дніпропетровську зроблено відповідні висновки, проблему за кілька місяців не вирішити.

На засіданні комісії виступили начальник теруправління Держгірпромнагляду по Дніпропетровській

ВІСТІ З МІСЦЬ

ХОДИМО ПО ПОРОХОВИХ БОЧКАХ

Свого часу, коли багатоповерхові житлові будинки на Херсонщині ще не були газифіковані, з метою забезпечення безпеки життєдіяльності населення використання побутових газових балонів у квартирах було заборонено. Біля житлових будинків та інших об'єктів соціальної сфери будувалися газгольдери — металеві підземні ємкості об'ємом 2—4 м³, які заповнювалися скрапленним газом, що під тиском подавався у централізовані газові системи будинків. Тоді це був вагомий крок у напрямі безпеки.

Сьогодні до житлових будинків подається природний газ, але на початку 2007 р. на Херсонщині було ще близько 400 газгольдерів, які вже тривалий час не експлуатуються, розташовані у постійно вологому середовищі, а значить іржавіють. Головна небезпека в тому, що ємкості містять залишки скрапленого газу, і внаслідок корозії цей газ може випаровуватися, створюючи загрозу для населення. Біля деяких будинків, де розміщені газгольдери, запах газу відчувається постійно, особливо в літній період.

Питання щодо термінової дегазації та демонтажу цих ємкостей неодноразово виносилося теруправлінням Держгірпромнагляду по Херсонській області на розгляд обласної комісії з техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій. За її рішенням, прийнятим ще у травні 2007 р., підрозділам ВАТ «Херсонгаз», органам місцевого самоврядування та виконавчої влади, на балансі або утриманні яких перебувають дані об'єкти підвищеної небез-

пеки, необхідно було здійснити дегазацію та демонтаж усіх наявних ємкостей до 1 жовтня 2007 р.

Рік давно закінчився. Відповідна робота проведена в Херсоні, Новій Каховці, Білозерському, Великолепетиському, Верхньорогачицькому, Нижньосірогозькому, Новотроїцькому та Чаплинському районах. Деякі газгольдери ще не демонтовано, але вони вже не є небезпечними, оскільки проведено їх повну дегазацію. Але ще близько половини об'єктів не знешкоджено. За інформацією обласного теруправління Держгірпромнагляду, найбільша кількість небезпечних підземних ємкостей у Генічеському (73) та у Каховському районах (62 об'єкти). Проте в цих районах керівники організацій та установ, які відповідальні за ліквідацію аварійно-небезпечних об'єктів, незадовільно виконують поставлені завдання. Посадовці Іванівського району взагалі проігнорували вимоги обласної комісії та теруправління, тому що за рік з 14 існуючих газгольдерів жодного навіть не дегазовано.

області А. Кожушко, заступник начальника Дніпропетровської державної інспекції промислової безпеки та охорони праці у хімічній, газовій промисловості і ЖКГ О. Пузіков, головний інженер Дніпропетровського управління магістральних газопроводів О. Шеремет, заступник начальника Криворізької державної інспекції промислової безпеки та охорони праці на виробництвах підвищеної небезпеки В. Озерян, технічний директор ВАТ «Дніпропетровськгаз» В. Ващинський. Було прийнято рішення запропонувати найближчим часом механізм передачі «безгоспних» газопроводів у комунальну власність підприємствам, що обслуговують газові мережі. До питання про стан безпечної експлуатації систем газопостачання комісія має намір повернутися через кожні 6 місяців.

Леонід БЕЗУТЛИЙ,
наш власкор

На знімку:
у залі засідань обласної комісії
з питань техногенно-екологічної безпеки.

Фото автора

Теруправлінням, членами обласної комісії було враховано, що минуле спекотне літо стало причиною тимчасового призупинення необхідних робіт, бо їх проведення було вкрай небезпечним. Але у більшості керівників все ж була можливість виконати необхідні заходи до кінця року.

Як повідомив начальник державної інспекції промислової безпеки та охорони праці у нафтогазовому комплексі, енергетиці та машинобудуванні теруправління Держгірпромнагляду по Херсонській області С. Бурлака, на керівників Генічеського, Каховського та Іванівського районів будуть складені протоколи про адміністративні правопорушення, видано повторні приписи з встановленням жорстких термінів ліквідації небезпечних об'єктів та забезпечено контроль за їх виконанням.

А поки посадовці збиратимуться, жителі деяких районів Херсонщини так і ходитимуть по газгольдерах, як по порохових бочках.

Сергій КОЛЕСНИК,
наш власкор

ВИНЕН? ВІДПОВІДАЙ!

У березні 2008 р. органами Держгірпромнагляду за допущені порушення законодавчих і нормативно-правових актів з охорони праці притягнуто до адміністративної відповідальності (оштрафовано) понад 610 керівників підприємств, установ та організацій. Серед оштрафованих:

ПИЛИПЕНКО І. М. — директор ТОВ «Інтерпорт Сервіс», м. Севастополь; НЕРЕГА О. В. — директор ТОВ «Автолайн», м. Судак, Автономна Республіка Крим; БОНДАРЕНКО О. Ю. — директор ТОВ «Агропродсервіс», м. Вінниця; МАРТИНЕНКО В. І. — директор ТОВ «Гранітний кар'єр», Жмеринський район Вінницької області; ЛІПЯНИНА О. М. — директор ПП «Охоронна фірма», м. Луцьк; КОСОНОГОВ О. О. — директор ТОВ «Прайд», м. Дніпропетровськ; ГАЛЬЧЕНКО Г. О. — генеральний директор ТОВ «Павлоградспецмаш», м. Павлоград Дніпропетровської області; СИЧОВ М. М. — голова правління ТОВ «Дніпронафтогаз», м. Дніпропетровськ; ОСТАПЕНКО О. А. — директор ТОВ «Граніт», м. Донецьк; ОДНОВОЛ В. Ф. — директор ТОВ «Кедр», м. Дружківка Донецької області; КИРИЧЕНКО В. В. — директор ТОВ «Квінта», м. Малин Житомирської області; ФІШБЕЙН М. М. — директор ТОВ «Ліда-Холдинг», м. Житомир; РУБІШ В. В. — директор ТОВ «Перечинська швейна фабрика», м. Перечин Закарпатської області; СОЛОВ'ЙОВ Р. В. — генеральний директор ТОВ «Запорожець», Новомиkolaївський район Запорізької області; КУКУЙ О. С. — директор ТОВ «Сведа ЛТД», м. Запоріжжя; КАФКА В. В. — генеральний директор ВАТ «Будсервіс», м. Івано-Франківськ; КАЗАНКО Р. М. — генеральний директор ТОВ «Арма Моторс», м. Київ; ДОНЕЦЬ С. І. — директор ПП «Донець», Кіровоградська область; КОЗЕНКО Р. С. — директор КП «Проектбуд», м. Краснодон Луганської області; МОРОЗОВ М. С. — директор ДП «Луганськвантажтранс», м. Луганськ; АНДРІВСЬКИЙ В. В. — директор ТОВ «Конекс», м. Миколаїв; КАПЛИНСЬКИЙ В. С. — директор ВАТ «Перлина», м. Миколаїв; ШУРДА М. В. — директор ТОВ «Метекс», м. Іллічівськ Одеської області; ЮХИМЕНКО І. О. — директор ТОВ «Дія», м. Кременчук Полтавської області; РОМАНЕНКО Ю. О. — директор ДП «Кролевецький агролісгосп», м. Кролевець Сумської області; КОЛОС О. С. — директор ТОВ «Інтеграл», м. Тернопіль; ВОЗНЯК Д. С. — генеральний директор ВАТ «Втормет», м. Харків; ГЛУЩЕНКО О. М. — директор ПП «Зоря», м. Харків; ВАКУЛЕНКО В. П. — директор ТОВ «Фенікс», м. Херсон; МАРТИШЕВСЬКА Р. О. — директор ТОВ «Варанта», м. Хмельницький; КРИМОВСЬКА Т. Г. — директор КП «Монтажник», м. Волочиск Хмельницької області; ГОЛОВАТИЙ А. В. — директор ЗАТ «Бахмачгазбуд», м. Бахмач Чернігівської області; МОВЛЯН А. В. — директор ТОВ «Вертикаль», м. Чернігів.

ФОТОЗВИНУВАННЯ

ЧИ ВАРТО ВИПРОБОВУВАТИ БОЖЕ ДОВГОТЕРПІННЯ?

В інтерв'ю журналу «Охорона праці» (№ 11, 2001 р.) Блаженніший Володимир, Митрополит Київський і всієї України, зазначив, що будь-яке порушення правил безпеки праці на виробництві — великий гріх, навіть якщо воно допущено через неувважність працівника. Прикро, але, як видно з фотографій, будівельники Подільського краю, зокрема міст Тернополя та Хмельницького, допускаючи порушення, гріха не бо-

ються. І це незважаючи на те, що об'єкти, які вони зводять, розташовані поряд з діючими культовими спорудами, де проводиться служба Божою.

На фото 1, 2 видно, як під час спорудження багатоквартирного житлового будинку, що ведеться на вул. Микулинецькій у Тернополі, будівельники працюють без засобів індивідуального захисту.

Аналогічна картина спостерігається на будівельних майданчиках у

Хмельницькому. На будівництві супермаркету по вул. Молодіжній (фото 3) робітники працюють без ЗІЗ.

На даху будівлі автозаправної станції, що споруджується по вул. Львівське шосе поряд з автокефальною церквою, вогневі роботи ведуться без дотримання встановленої відстані до балона із зрідженим газом, працівники працюють без спецодягу (фото 4). На будівництві автомийки поряд з автозаправною станцією в зоні роботи вантажопідіймального крана робітники працюють без захисних касок (фото 5,6). Що вже говорити про огороження небезпечних зон? Їх немає на жодному з будівельних об'єктів.

Василь СОПЛЬНЯК

Про плачевні наслідки недолугих реформ народного господарства України і, зокрема, її агропромислового комплексу, що супроводжуються розбазарюванням, розукрупнюванням і розкраданням основних фондів сільськогосподарських, переробних та інших підприємств, упродовж останнього часу з високих трибун, на сторінках різних видань, у тому числі журналу «Охорона праці», сказано вже немало. Однак, незважаючи на те, що ці явища завдають величезної шкоди національним інтересам нашої країни та створюють передумови для виробничого травматизму, вони тривають і досі, залишаючи на руїнах колишніх об'єктів господарської діяльності свій кривавий слід. Не винятком є і Хмельниччина, де не так давно під час демонтажу будівельних конструкцій колишнього ВАТ «Деражнянський цукровий завод» внаслідок обвалення перекриття головного корпусу отримали травми п'ятеро найменших працівників, двоє з них — смертельні.

СМЕРТЬ НА РУЇНАХ, АБО КОЛИ МАРОДЕРСТВО СТАЄ БІЗНЕСОМ

Як пізніше з'ясувалося, цей цукровий завод був одним з наймолодших в Україні — він введений в експлуатацію понад 20 років тому для вирішення проблеми переробки цукрових буряків, обсяги вирощування яких з року в рік у регіоні збільшувалися. З огляду на те, що цукрова галузь на Хмельниччині, як і в деяких інших областях, була стратегічною, оскільки давала високі прибутки, та те, що у створення виробничої бази переробного підприємства вкладено величезні матеріальні ресурси, завод міг би експлуатуватися ще не один десяток сезонів, тим більше, що кількість родючих подільських чорноземів, придатних для вирощування цукрової сировини, з того часу не зменшилась. Проте чи то в колишнього керівництва товариства не вистачило хисту для господарювання в нових економічних умовах, чи то ці умови виявились надто кабальними для трудового колективу, чи то з якихось інших причин економічне становище підприємства почало занепадати. Відтак товариство було визнано банкрутом і пущено з молотка, як, до речі, і ряд інших цук-

рових заводів Подільського краю, спроможних переробляти цукрову сировину. Характерно, що викуплялись переробні підприємства ділками різної масті виключно для того щоб, розпродавши наявне там технологічне обладнання, якому, до речі, немає ціни, кольоровий та чорний метал, виробничі приміщення (якщо, звичайно, вони в процесі демонтажу устаткування не розвалювались), зірвати солідний куш. Тим більш обурливо, бо спустошення основних фондів (вважайте, мародерство), яке, до речі, часто супроводжувалося грубими порушеннями вимог нормативно-правових актів з охорони праці, проводилося під боком у місцевій владі, яка відповідно до покладених на неї функцій повинна денно іночно дбати про соціально-економічний розвиток підвладної території, здійснювати контроль за додержанням суб'єктами підприємницької діяльності Закону «Про охорону праці» та ін.

Так було і з колишнім ВАТ «Деражнянський цукровий завод». Незважаючи на те, що в минулому це був потужний промисловий ком-

плекс із своєю інфраструктурою, ТОВ «Таврійська продовольча компанія» (м. Херсон), яке стало господарем частини виробничих потужностей заводу, взялося не за те, аби відновити їхню роботу або перепрофілювати під виробництво продукції чи надання послуг населенню, створивши цим самим додаткові робочі місця, а щоб отримати з цієї сумнівної угоди відповідну вигоду. Враховуючи той факт, що в Україні металобрухтова лихоманка ще не скінчилась, а обладнання та конструкції, виготовлених із сталю прокату на колишній цукроварні, як кажуть, хоч греблю гати, то зиск обіцяв бути непоганим. Отож вигідно розпродавши наявне в головному корпусі технологічне обладнання, новоспечений господар майна знайшов клієнта в особі приватного підприємця з Черкащини, який викупив у нього металоконструкції (причому в нерозібраному стані).

Відповідно до укладеного договору купівлі-продажу їх демонтаж було покладено на покупця, який зобов'язувався здійснити його власними силами і засобами з дотриман-

ням вимог правил безпеки. Однак уся біда в тому, що зробити це, як того вимагають нормативно-правові акти з охорони праці, приватний підприємець не мав змоги, оскільки він хоч і не перший рік займався демонтажем металоконструкцій на збанкрутілих і розорених підприємствах України, але не мав для цього відповідних знань, ліцензії, дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки, кваліфікованих працівників (крім трьох газорізальників), проекту виконання робіт, відповідних вантажо-підйомних механізмів та ін.

Того дня бригада тимчасово найнятих приватним підприємцем робітників відповідно до виданого ним наряду проводила демонтаж етажерки, каркас якої був виконаний з елементів сталюого прокату (колон, балок перекриття). Проводився він вручну на висоті близько 17 м. Вони обвалювали залізобетонне перекриття, роз'єднували та вивільняли вузли кріплення сталюих балок і скидали їх на нижнє перекриття на висоті 14,4 м. Після цього балки через влаштований у перекритті отвір скидали додолу. Подача елементів металоконструкцій до отвору проводилась теж вручну. Під час переміщен-

ня однієї з балок масою 0,7 т (кантуванням), яке здійснювали 10 робітників, виникло непередбачене динамічне навантаження на перекриття, внаслідок чого воно обвалилося. При цьому п'ятеро членів бригади впали на перекриття, що знаходилося на висоті 7,8 м. Це в свою чергу призвело до його руйнування та падіння вниз уламків залізобетону та конструкцій перекриття разом з людьми, які при цьому отримали травми різного ступеня тяжкості, в тому числі двоє — смертельні.

Як показали результати експертизи, проведеної Подільським ЕТЦ, неконтрольоване обвалення конструкцій перекриття сталося внаслідок порушення приватним підприємцем вимог безпеки під час їх демонтажу, а також відхилення від проектних рішень, допущених ще під час монтажу етажерки спеціалізованими будівельними підприємствами. Аналіз причин трагедії (а їх, за висновком комісії зі спеціального розслідування, було встановлено аж п'ять) показує, що навіть за відсутності належного контролю з боку місцевої держадміністрації за додержанням приватним підприємцем вимог нормативно-правових актів з

охорони праці біди можна було б уникнути, якби ТОВ «Таврійська промислова компанія», яке є власником об'єкта, не допустило до демонтажу металоконструкцій фізичну особу, яка не мала відповідних дозволу та ліцензії, розробленого плану виконання робіт, без належної інженерної підготовки до виконання таких робіт, їх супроводу.

Для усунення причин нещасного випадку комісія зі спеціального розслідування намітила відповідні заходи. Але навряд чи вони можуть запобігти аналогічним трагедіям на інших цукрових заводах, адже серйозні недоліки під час їх приватизації, постійний перепродаж контрольних пакетів акцій, штучне доведення окремих переробних підприємств до банкрутства, байдуже ставлення до цих явищ місцевої влади створило сьогодні всі умови для безперешкодного заволодіння основними фондами спритними ділками, для яких звичайне мародерство стало бізнесом. У той же час безконтрольне проведення демонтажних робіт, що супроводжується грубими порушеннями будівельних норм і правил, створює безпосередню загрозу життю та здоров'ю наших співвітчизників.

ЩО КОІМО!

ЯКЩО НЕМАЄ КОНТРОЛЮ

Своє робоче місце на відмітці +63,75 стометрової залізобетонної димової труби № 1 другої аглофабрики ВАТ «Дніпровський металургійний комбінат імені Дзержинського» штукатур ПП «Ткаченко Л. А.» Ю. Баранцев обладнав ще у липні. Особисто до одного зі щаблів сходів прикріпив міцний канат, за допомогою якого в разі необхідності можна було підняти чи опустити інструмент.

Загалом відновлювати тридцятиметрову (до відмітки +33,75) ділянку труби методом торкретування піднялося ТОВ «Будремсервіс» з Павлограда. Але, як це часто-густо буває, безпосередніх виконавців робіт знайшли вже на місці — у ПП «Ткаченко Л. А.». Контроль же за дотриманням технологічного процесу та якістю робіт здійснював у першу чергу майстер ТОВ «Будремсервіс» В. Ревкач. Він також допомагає готувати внизу бетонний розчин.

Було підготовлено необхідну документацію, випробувано устаткування, люди пройшли інструктаж, отримали дозвіл на використання

електроінструменту. Проект ведення робіт передбачав дії на висоті лише ланками по дві особи.

Справа пішла. Зовні було все гаразд. Протягом двох тижнів бетону-

вальники відновили 20 м труби. Але... Ні спеціалісти товариства, ні керівники приватного підприємства, які бували на об'єкті, не звертали уваги на те, що тут не видавалися розпорядження стосовно підготовки робочих місць, та й самі вони не завжди реєструвалися у відповідному журналі. І найголовніше, члени комбінатованої бригади не додержували вимог з охорони праці, зазначених у проекті ведення робіт, яким передбачено підніматися до місця роботи і спускатися лише сходами, підстраховуючись примкненням до них по черзі двох строп. Цю вимогу, за словами самих членів бригади (зокрема, В. Василенка), майже відразу порушив Ю. Баранцев. З висоти він став спускатись по канату за допомогою відомої альпіністам «вісімки».

А як же застережливе: «Працювати лише ланками по двоє людей!»? А де ж очі майстра? З цього приводу можна розмірковувати таким чином: або ж майстер дійсно не бачив, що Ю. Баранцев використовує канат для спуску вниз, а бригада свідомо приховувала подібні витівки штукатурів від В. Ревкача, або ж останній все бачив, але не реагував

18 травня 2005 р. під час парламентських слухань при обговоренні питань законодавчого забезпечення розвитку галузі зверталась увага керівників цукрової промисловості та місцевих органів влади на стихійну неконтрольовану ліквідацію цукрових заводів, ставились питання про необхідність прийняття Закону «Про введення мораторію на демонтаж або розукомплектування цукрових заводів», зниження податкового тиску тощо. Однак, як свідчить факт банкрутства з наступним розбазарюванням основних фондів ТОВ «Деражнянський цукровий завод», вищезазначений Закон так і не був прийнятий. Щодо інших зауважень і пропозицій учасників слухань, то до них теж не дослухались ті, кому це належить. І це все дуже прикро, адже якби свого часу було покладено край цьому мародерству, то не було б і трагедії.

Василь СОПЛЬНЯК

На знімку:

усе, що залишилося від одного з цехів ВАТ «Деражнянський цукровий завод» після діяльності мародерів.

Фото автора

на витівки тридцятирічного батька двох дітей.

Принаймні завершення трудового дня 6 серпня 2007 р. не може свідчити про те, що у висотників з дисципліною було все гаразд. Близько 18 год, коли Ю. Баранцев залишився нагорі, всі пішли переодягатися. Свідком того, що трапилося через кілька хвилин, випадково став слюсар-ремонтник агломераційного цеху О. Чеснов. Ю. Баранцев упав приблизно з 15-метрової висоти. Того вечора він також за звичкою спускався по канату, який напівшляху розв'язався... Медичний персонал «швидкої допомоги» прибув через кілька хвилин. Але травми, отримані висотником, виявилися смертельними...

На виробництві подібні трагедії рідко виникають безпідставно. Як правило, за ними стоять певні працівники. Особливо там, де відсутній контроль з боку керівників за виконанням робіт.

М. ГАЙТУКІЄВА, головний державний інспектор відділу організації нагляду та управління охороною праці територіального управління Держгірпромнагляду по Дніпропетровській області

ЦЬОГО МОГЛО НЕ СТАТИСЯ

За оперативними даними, у березні 2008 р. в Україні на виробництві загинула 71 особа — на 10 менше, ніж за такий самий період минулого року; сталося 26 групових нещасних випадків, під час яких травмовано 93 особи, у тому числі 12 — смертельно.

Коротко про обставини деяких нещасних випадків:

01.03 у Борщівському районі Тернопільської області під час укладання бетонної плити на березі ставка за допомогою вантажопідіймального крана робітник ПП «Галеан» був смертельно травмований гаком знімного вантажозахоплювального пристрою.

03.03 у м. Волочиську Хмельницької області на будівництві житлового будинку під час засипання шахти ліфта щебенем обірвався вантажний канат крана КС-5363. Стрілою крана було смертельно травмовано робітника ТОВ «Домобудівна компанія» (м. Хмельницький).

06.03 у ВАТ «Авдіївський завод «Буддеталь» (Донецька область) під час демонтажу кабелю на висоті 2 м робітник упав з драбини. Від отриманих травм голови він помер 14.03.2008 р. в лікарні.

10.03 в автогаражі ТОВ АПК «Розкішна» (Голованівський район Кіровоградської області) під час обслуговування гідросистеми підймання кузова автомобіля-самоскида без встановлення упору сталося його опускання. Водія притисло до рами автомобіля, внаслідок чого він отримав смертельні травми.

18.03 у м. Миколаєві під час навантаження лісом судна «Ладога-7» один кінець стропа зірвався з гака і вантаж упав на стропальника. Потерпілий, який був робітником ТОВ «Кредо-Океан», від отриманих травм помер на місці події.

18.03 у м. Києві на будівництві 16-поверхового будинку під час спуску колиски на рівні 14-го поверху зламалася консоль. Колиска, в якій перебував робітник ТОВ «БК «Сакура», впала донизу, внаслідок чого робітник отримав травми, не сумісні з життям.

19.03 на ДП «Корюківське лісове господарство» (Чернігівська область) лісоруб помилково випив хімічну рідину «Діазінон», яка застосовується для обробки саджанців. Потерпілий помер у лікарні від гострого отруєння.

22.03 у м. Запоріжжі під час буксирування автобуса, що належав ТОВ «Еталон», з метою запуску двигуна за допомогою приватного автомобіля, водій потрапив під колеса транспортного засобу і отримав смертельну травму.

ЯК ЦЕ БУЛО

УБИВЧА ІНІЦІАТИВА

Сімнадцятирічного Руслана Костюкова на виконання різних робіт у тракторну бригаду ВАТ «Гадяцьке бурякогосподарство» прийняли за письмової згоди матері. Власне виробничі функції хлопця полягали у тому, щоб бути при досвідчених слюсарях: подати потрібного ключа чи притримати деталь. За юнаком наказом по господарству на перші два тижні закріпили відразу двох відповідальних за проходження стажування — досвідчених слюсарів В. Киричка та М. Лойченка. При першій-ліпшій нагоді за діями майбутнього слюсаря наглядав і бригадир В. Косенко. Однак через три тижні — 11 серпня 2007 р. трапилося значно гірше, ніж йдеться у відомому прислів'ї про сімох няньок і дитя...

Вранці 11 серпня бригадир тракторної бригади В. Косенко зробив начебто все правильно: дав завдання слюсарям відремонтувати кормороздавач. Особисто ж з Р. Костюковим провів п'ятихвилинний інструктаж з питань охорони праці. Ще раніше, о 6 год 30 хв, тракторист О. Ключ замінив на іншому кормороздавачі несправне колесо і поставив його під стіну приміщення цеху. Тут і залишалося воно до 14 год, доки не повернувся з обіду тракторист В. Парня, який у першій половині дня брав участь у ремонті кормороздавача. Руки ніби самі потяглися зробити добре діло — відремонтувати пошкоджене колесо. Тим більше, що несправність, на думку тракториста, була дріб'язковою: тріщини на дисковій під одним з болтів. Чому б сюди не підкласти шайбу, тим більше, що є досить часу! Тут одноступенем В. Парні став слюсар М. Лойченко, який відразу ж відправився до майстерні і швидко виготовив потрібну деталь.

Всупереч вимогам правил безпеки, шиномонтажні роботи проводилися не на спеціально відведеній

дільниці, оснащених устаткуванням, пристроями та інструментом, а на подвір'ї. Р. Костюков, подавши необхідні інструменти, сів за півтора метра від В. Парні, спостерігав за роботою. Важко сказати, на яких моментах зосереджував увагу бригадир В. Косенко, інструктуючи підлеглих. Але залишається очевидним фактом незнання ні В. Парнею, ні М. Лойченком (закріпленням наставником Р. Костюкова) інструкції з охорони праці під час виконання шиномонтажних робіт, затвердженої наказом директора господарства, яка зобов'язує перед демонтажем шини (з диска колеса) повністю випустити повітря з камери.

Ви переконалися, що В. Парня ні в якому разі не мав права розпочинати ремонт колеса, піддаючи загрози не лише своє життя, а й тих, хто перебував поруч. Його найкращі наміри вже через кілька секунд перетворилися на непоправну біду. Як тільки В. Парня послабив один з болтів, інші пройшли крізь зношені кріпильні отвори. Під тиском камери диски розлетілися з величезною силою. Один з них смертельно трав-

мував неповнолітнього Р. Костюкова...

В основі нещасного випадку лежить невиконання бригадиром В. Косенком і трактористом В. Парнею вимог інструкції. Але є й інший момент, про який ніколи ніхто не згадає. Це — менталітет рядового працівника сільгосп підприємства. Він почав формуватися багато десятиліть тому під впливом популярної серед керівників середньої ланки фрази: «Невже ти не бачив, що це треба зробити?» Чи потрібен великий розум, щоб дорікнути людині за її безініціативність, за нібито ухиляння від роботи. У селі ж, де немає вибору роботи і доля людини може залежати від настрою керівника чи власника, ніхто не посилається на відсутність тих чи інших розпоряджень, законодавчої основи, не відстоює твердо право відмовитися від виконання інших обов'язків. Тому самі обставини змушують людей готувати розчини гербіцидів без застосування засобів індивідуального захисту, механізатора — виконувати обов'язки електрика, а працівника ферми — братися за слюсарний інструмент.

Той, хто працював у сфері сільськогосподарства, бачив такі речі на кожному кроці. На жаль, такий підхід час від часу наздоганяє нас і зараз. Його не зупинити одними лише адміністративними покараннями по лінії Держгірпромнагляду після нещасного випадку. Бо вирішення проблеми лежить у площині взаємодії трьох сторін: роботодавця, підприємництва Держтехнагляду та місцевих органів виконавчої влади, чий вплив на галузь охорони праці останніми роками відчутно послабився. І справа тут не тільки у необхідності технічного переозброєння галузі, величезних фінансових вливаннях в АПК. Передусім необхідне неформальне, систематичне навчання безпечних прийомів праці механізаторів, водіїв, ремонтників, сільських будівельників, щоб не було виробничих помилок, які забирають людські життя!

В. ЯКИМЕНКО, головний державний інспектор державної інспекції промислової безпеки та охорони праці в АПК, на транспорті, у зв'язку та соціально-культурній сфері теруправління Держгірпромнагляду по Полтавській області

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА В СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВИБУХОВИМИ МАТЕРІАЛАМИ

Вибухові роботи є однією з основних технологічних операцій у процесі видобування корисних копалин, значною мірою визначають їх економічну ефективність і безпеку. Ці роботи також широко використовуються під час будівництва, руйнування будівель, споруд, обробки матеріалів вибухом тощо.

В Україні щороку використовується понад 100 тис. т вибухових матеріалів більш як 100 найменувань. При цьому кількість організацій і чисельність працівників, які мають справу з вибуховими матеріалами, постійно збільшується і сьогодні досягає кількох десятків тисяч.

Динамічний розвиток вибухових технологій, впровадження значної кількості нових вибухових матеріалів, особливо місцевого виготовлення, і засобів механізації вибухових робіт, що відбувається одночасно з ринковими перетвореннями в економіці, загострили питання про необхідність розробки та впровадження сучасної нормативно-правової бази в сфері поводження з вибуховими матеріалами.

Держнаглядохоронпраці відповідно до Програми діяльності Кабінету Міністрів України спільно з іншими зацікавленими міністерствами, ученими НАН України і фахівцями Міжвідомчої асоціації «Укрвибухпром» розробив Закон «Про поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення» (далі — Закон), який набрав чинності 23 грудня 2004 р. Цей Закон став основою для побудови єдиної системи нормативних актів, переходу від адміністративного до правового способу регулювання відносин, що виникають у процесі поводження з вибуховими матеріалами (ВМ). При цьому вирішуються актуальні питання, що стосуються:

вдосконалення системи державного нагляду і контролю за безпекою поводження з ВМ; спрощення дозвільної системи; встановлення сучасних вимог до безпечного (на всіх стадіях) поводження з ВМ; сприяння розвитку технічного рівня вибухової справи; створення необхідного рівня безпечних умов праці на всіх стадіях поводження з ВМ; впровадження вимог міжнародних конвенцій та інших міжурядових актів у цій сфері тощо.

На виконання вимог Закону Комітет розробив такі нормативні акти, що вже зареєстровані в Міністерстві юстиції України:

Порядок обліку вибухових матеріалів промислового призначення;

Вимоги до працівників, які здій-

снюють керівництво вибуховими роботами;

Порядок реалізації надлишків вибухових матеріалів промислового призначення чи таких, потреба у використанні яких відпала;

Порядок знищення вибухових матеріалів промислового призначення;

Порядок затвердження проектно-технічної документації на ведення вибухових робіт;

Порядок включення (виключення) вибухових матеріалів промислового призначення до Переліку вибухових матеріалів промислового призначення, допущених до постійного виробництва та застосування;

Вимоги безпеки до місць зберігання вибухових матеріалів промислового призначення;

Порядок проведення випробувань розроблених, завезених в Україну та конверсійних вибухових матеріалів, обладнання для їх виготовлення, засобів механізації, пристроїв та апаратури для вибухових робіт.

На виконання ст. 10 Закону видано другий наказ Держгірпромнагляду від 26.12.2007 р. № 328 «Про перелік вибухових матеріалів промислового призначення, допущених до постійного виробництва і застосування», складений з урахуванням вимог сертифікації, який у порівнянні з першим наказом від 05.02.2007 р. № 21 збільшився на 24 найменування і складається з 98 ВМ. Перелік

містить у собі 26 видів засобів ініціювання, 34 найменування ВМ заводського виготовлення, 24 види ВМ, виготовлених за місцем використання, 6 найменувань детонаторів проміжних, 1 заряд для спецробіт, 7 видів емульсійних ВМ.

Згідно з п. 2 ст. 9 Закону «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 01.06.2000 р. виробництво ВМ промислового призначення здійснюється за вказаним вище переліком. Для виконання цих вимог Комітет розробив послідовну схему видачі ліцензій на виробництво ВМ промислового призначення. Так, із 17 підприємств-виробників 13 уже мають ліцензії та 4 подали документи на їх одержання.

Дотепер суб'єкти господарювання, що мають справу з ВМ промислового призначення, користуються Єдиними правилами безпеки під час вибухових робіт (1992 р.). Цей документ дещо застарілий, а окремі його вимоги суперечать чинному законодавству. У зв'язку з цим проводиться робота з розробки проекту Правил безпеки під час ведення вибухових робіт з урахуванням сучасних вимог, впровадженням нових ВМ і технологій ведення вибухових робіт, що замінять існуючі Єдині правила і разом із Законом стануть правовою основою ефективного та безпечного розвитку вибухової справи в Україні.

Також Комітет активно працює над створенням інших нормативних

актів, спрямованих на правове врегулювання відносин між суб'єктами господарювання на всіх етапах поводження з ВМ — від їх розробки та виготовлення до використання і знищення.

Загалом в умовах інтенсивного розвитку вибухової справи, з урахуванням постійного збільшення різноманітності ВМ і засобів механізації, залучення до ведення вибухових робіт значної кількості підприємств із різними організаційними формами, створення сучасного правового поля дасть змогу забезпечити необхідний рівень ефективності, технічної та суспільної безпеки в цій сфері.

Розроблено проект постанови «Про затвердження Технічного ре-

гламенту для вибухових матеріалів цивільного призначення», що перебуває в стадії узгодження.

Згідно з вимогами ст. 4 Закону «Про поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення» розроблений і перебуває на розгляді в Кабінеті Міністрів України проект положення про Міжвідомчу раду з вибухової справи. Міжвідомчу раду під головуванням Віцепрем'єр-міністра буде створено як дорадчий орган Кабінету Міністрів з метою розробки пропозицій щодо визначення основних напрямів державної політики в сфері поводження з ВМ та їх реалізації.

Склад Міжвідомчої ради буде сформовано з представників заці-

кавлених центральних органів виконавчої влади та фахівців підприємств, установ і організацій, що здійснюють роботи, пов'язані з поводженням із ВМ.

Міжвідомча рада сприятиме визначенню пріоритетних напрямів і цільових програм розвитку вибухової справи в Україні та оперативній розробці рекомендацій щодо підвищення рівня суспільної, технічної та екологічної безпеки під час поводження з вибуховими матеріалами.

Т. ДУДКОВСЬКИЙ, провідний спеціаліст відділу організації державного нагляду в гірничовидобувній промисловості та за вибуховими роботами Держгірпромнагляду

В ЕКСПЕРТНО-ТЕХНІЧНИХ ЦЕНТРАХ

ПОГЛЯД КРІЗЬ РОКИ

Відомо, що зі зростанням потужності певного підприємства збільшується ризик як для працівників, так і для людей, які мешкають або працюють поряд, отримати травму або ушкодити здоров'я. Пояснюється це тим, що на багатьох виробництвах експлуатуються об'єкти підвищеної небезпеки, використовуються застаріле устаткування, небезпечні речовини тощо.

Як за таких умов звести ризик до мінімуму, вчасно запобігти виробничому травматизму?

Однією з основних гарантій безпечної експлуатації засобів виробництва є їх справний технічний стан, який можна визначити шляхом проведення технічної експертизи. Біль-

шість роботодавців Херсонщини за цими та іншими послугами звертається до Херсонського експертно-технічного центру.

За словами багатьох підприємців, перевагу Херсонському ЕТЦ вони надають насамперед завдяки високій якості робіт, досвіду, професіоналізму фахівців. До цих здобутків організації йшла 12 років.

Херсонський ЕТЦ було утворено у 1996 р. на базі Херсонської філії Чорноморського експертно-технічного центру як державне підприємство в управлінні Держнаглядодохоронпраці України. Діяльність організації насамперед спрямовано на технічну підтримку державного нагляду за охороною праці на виробництві.

Перші кроки...

У новоствореній організації працювало 8 осіб, які провадили експертизу проектів та опосвідчення об'єктів підвищеної небезпеки. Тоді ж було створено лабораторію неруйнівного контролю металу та зварних з'єднань. Начальником центру було призначено технічного експерта об'єктів котлонагляду С. Ананьїна, який очолює організацію і сьогодні. «На початку нашої діяльності виникло чимало труднощів,— ділиться спогадами Сергій Павлович.— Для виконання робіт потрібні були прилади, обладнання для лабораторії, яку щойно почали створювати, існувала гостра потреба у працівниках, спеціалістів потрібно було навчати. До того ж раніше подібного контролю за розробкою проектів та експлуатацією об'єктів підвищеної небезпеки у державі не було. Тому ми часто стикалися з тим, що клієнти не розуміли призначення нашої організації.

Реалізуючи вимоги нормативно-правової бази, яка діяла на той час, ми навчалися на власному досвіді, самі розробляли також методологію виконання робіт, адже на державному рівні її ще не було запроваджено. Фактично ми йшли незвіданим шляхом, але він був вірним: зроблені внаслідок експертиз зауваження змушували проектні організації більш точно дотримуватись ви-

мог нормативних актів з охорони праці. Саме на це спрямували основні зусилля спеціалісти з великим досвідом роботи — Л. Бойчук, О. Сарвіна, В. Ніколаєв, П. Долецький та інші, які працюють в Херсонському ЕТЦ і тепер. Саме вони заклали фундамент, який зміцнювався і вдосконалювався в процесі постійного розвитку».

Час розвитку і вдосконалення

Мабуть, розвиток, долання негараздів, внаслідок чого приходить досвід,— це і є життя. З перших днів діяльності Херсонський ЕТЦ розширював сфери діяльності, тут створювали нові відділи, до роботи залучали фахівців, які потім ставали майстрами своєї справи. Це питання для ЕТЦ є принциповим, адже експерт — не просто спеціаліст з вищою технічною освітою, це — спеціаліст високого класу.

Кроком вперед у розширенні сфери діяльності організації стало створення у 1999 р. санітарної лабораторії. Основним її призначенням є проведення санітарно-гігієнічних досліджень факторів виробничого середовища та трудового процесу для атестації робочих місць за умовами праці. Сьогодні тут проводять ще й аналіз води, контроль за водопідготовкою в котельнях, спеціалістів лабораторії залучають і до розслідування нещасних випадків.

З часу заснування ЕТЦ послуги надавались двома відділами: технічних експертиз і технічної діагностики та технічного огляду. У 1998 р. кардинальною зміною в роботі центру стало створення нового структурного підрозділу — Міжгалузевого регіонального навчально-консультаційного центру. Спочатку тут проводилось лише навчання посадових осіб та працівників з питань охорони праці, в тому числі — з електробезпеки. Пізніше було організовано професійне навчання працівників. У 2000 р. було отримано ліцензію Міністерства освіти і науки України на проведення професійної підготовки операторів заправних станцій та

машиністів холодильних установок. Рік потому у навчально-консультаційному центрі почали готувати ще й операторів хлораторних установок та операторів товарних. У 2005 р. було запроваджено спеціальне навчання посадових осіб з питань пожежної безпеки. Звичайно, така підготовка проходить у співпраці з органами пожежогляду. Введення цього виду навчання зумовлене численними пропозиціями організацій.

Наступним кроком до вдосконалення роботи навчально-консультаційного центру стало створення відділу психофізіологічних досліджень

працівників. Його діяльність полягає у доборі спеціалістів для виконання робіт підвищеної небезпеки, який провадиться на основі психофізіологічної експертизи осіб за видами робіт.

Назустріч підприємцям

Додержання законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці вимагає від роботодавців немалих зусиль. Методична допомога, консультація, забезпечення нормативними актами — необхідні речі, та підприємці з віддалених районів області не мають можливості часто бувати в обласному центрі.

З огляду на це у 2002 р. було відкрито першу дільницю центру у Новій Каховці, потім — у Генічеську та Скадовську. Отже, тепер на місці вирішуються питання проведення експертизи проектної документації, експертного обстеження підприємства щодо спроможності виконувати роботи підвищеної небезпеки, експлу-

атації машин, механізмів та устаткування підвищеної небезпеки, проходження навчання посадовими особами та приватними підприємцями з охорони праці.

Шлях до досконалості

З вирішенням проблемних питань, які виникали в процесі роботи центру, вдосконалювалась і якість послуг. Та деякі проблеми були характерними не тільки для Херсонського ЕТЦ, а й для інших подібних підприємств. Це призвело до перегляду та поступового вдосконалення нормативно-правової бази, а отже, сприяло підвищенню якості послуг. У 2004 р. підприємство отримало сертифікат якості, який засвідчує, що тут побудована і функціонує система управління якістю виконуваних робіт, яка відповідає вимогам ДСТУ ISO 9001:2001, тобто вимогам державного стандарту України. Таким чином, Херсонський ЕТЦ став третім з-поміж 27 ЕТЦ України, де було впроваджено систему управління якістю. Трохи більше ніж через рік тут було проведено наглядовий аудит, але вже на підтвердження сертифіката. Детально перевірено всі структурні підрозділи підприємства.

Підсумовуючи проведену роботу, керівник системи якості на підприємстві, заступник начальника ЕТЦ С. Єременко зазначає: «Підтвердження сертифіката на систему управління якістю стало ще одним доказом того, що якість послуг, які надає Херсонський експертно-технічний центр, відповідає державним, а отже, і міжнародним стандартам».

Т. НАЗАРЕНКО, начальник прес-центру теруправління Держгірпромнагляду по Херсонській області

На знімках:
начальник Херсонського ЕТЦ
С. Ананьїн;
у навчальному класі ЕТЦ.

Фото автора